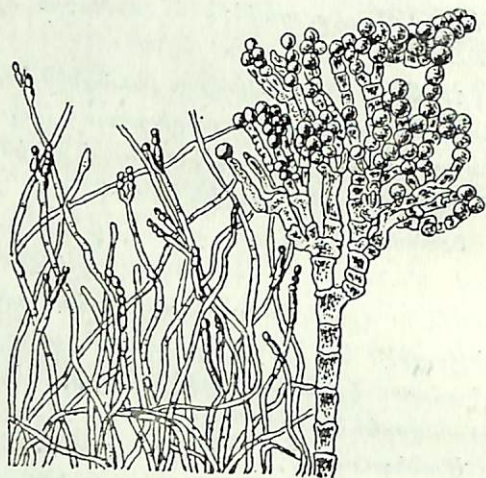

են. չափ զգուշացրել է մէկը միւսէն զանա-
զանելը:

Այս բոլորոսները կարող են ապրիլ օդին
մէջ կամ առանց օդի. առանց միջոցաւն է
որ կը պատրաստուին զանազան տեսակի
պանիրները՝ ոռօքուր, քամամպուր,
կոռկոնծողան եւ այլն:

Նկար թիւ 10. - Բենիսիլիում նոքաքայի բե-
լերու տրցակ մը, իրենց բջիջային շերտաւորում-
ներով ու բոնիտիներով:

Մանրամասնութիւնները ցուցնելու համար, ճա-
խակողմին գետնի վրայ սկզբունքով սովորականէն
աւելի մեծցուած է:

Անոնք կ'արտադրեն տեսակ տեսակ սի-
թազներ, լիքազներ, տիասթազներ ու
բոռթազներ:

Ահա՛ այս տեսակի սուկերէն մին էր՝
Բենիսիլիում նոքաքա-ն՝ բենիսիլիւմ ար-
տադրողը, որ պատահականօրէն Պրոֆ.
Ֆլեմինկի աշխատանոցը կը մտնէր ու ա-
նոր հետազոտութիւններուն առարկան կը
դառնար:

Մեծ մասով Փասթէօնի հանճարին կը
պարտինք արդիական բժշկութեան սկզբը-
նաւորութիւնը. ան էր որ զիտական հա-
տատ հիմքերու վրայ դնելով այդ գիտու-

թիւնը, նոր դարադրուի մը կը բանար բը-
ժշկութեան պատմութեան մէջ:

Փասթէօնեան շրջանէն սկսեալ, մանրէ-
ներու խորհրդաւոր աշխարհը քողարկե-
ռեցաւ, չափ մը հիւանդութիւններու
մասնաշատուկ մանրէները բնորոշուեցան,
ախտային երեւոյթները պատշաճօրէն դա-
տաւորուեցան ու անոնց դարմանումը որոշ
չափով հնարաւոր դարձաւ:

Բայց մինչեւ բենիսիլիւմի դիւտը, մեր
արամադրութեան տակ զոնուող բազմա-
հազար զեղբուր շարքին չկար հատ մը՝ որ
մարդկային մարմինին համար բացարձա-
կապէս անվնաս ըլլար. չկար զեղ մը՝ որ
բենիսիլիւմի հրաշագործ զօրութեամբ օժ-
տուած ըլլար ու մասնաշատուկութիւն ունե-
նար իրարմէ բոլորովին տարբեր տեսակի
մանրէներու վրայ հաւասար կերպով ազ-
դելու:

Այսպիսի խտէալ զեղի մը գոյութիւնը
պարզապէս կախարդական երազի մը բը-
նոյթն ունէր, որուն իրականացման հա-
մար Պրոֆ. Էլիսիէ եւ իր մեծահամբաւ
օգնականներուն միահամուռ ճիւղերը ի դե-
րեւ ելած էին:

Ահա՛ այդ երազը քանի մը տասնեակ
տարիներէ իվեր իրականութեան վերած-
ուած է, շնորհիւ՝ նախ մարդկութեան մե-
ծագոյն բարերարին՝ Պրոֆ. Ֆլեմինկի
հանճարին, ապա՝ այդ մոդական զեղը
արտադրող օրհնեալ բորբոսին:

Այս հրաշք զեղը կ'աղղէ ոչ միայն բոքսի
կոչուած մանրէներու բազմազան ընտա-
նիքին վրայ - զնդիկներէ կաղմուած ման-
րէներու խմբակն է, որ կը պարունակէ՝
սթրեփթոքը, սթաֆիլոքոքը, կոնոքոքը,
մենեկոքոքը եւ բնէմոքոքը - այլ նաեւ,
բժշկութեան մէջ նմանը չտեսնուած բա-
ցառութեամբ մը, ան կ'աղղէ նաեւ քրի-
փանոզումներու - օճապոսյո՝ պոռուտա-
կաւոր՝ մանրէներ - ընտանիքին վրայ,
որուն կը պատկանի Փրանկախտի մարդա-
կու սրիտոքս-ը:

Բենիսիլիւմի դիւտով նոր դարադրուի
մը սկսաւ բժշկութեան համար, չի աներե-
ւակայելի յաղթանակներով, որուն մեծա-
դոյնը պէտք է նկատել վեներական ախտե-
րու մէջ ձեռք բերուած արդիւնքները:

Կասկածէ դուրս է, որ շնորհիւ բենիսիլ-
լիւմին՝ այդ զղուելի հիւանդութիւնները
դատաւարտուած են անհետանալու:

Ըստ իս, բենիսիլիւմի դիւտը չափ աւելի
մեծ է քան հիւլէական ոյժին յայտարե-
րումը:

Հիւլէական ոյժին քողարկեմով՝
մարդկութեան մտաւորանշութիւները մի-
այն աւելցան, մինչդեռ Պրոֆ. Ֆլեմինկի
աշխատանքները մարդկութեան հոգերն ու տա-
րիւտով՝ մարդկութեան հոգերն ու տա-
նապանքները պակսեցան. հիւլէական քան-
դիւն ոյժը չէն չող քաղաքներ հիմնադրուեց
ըրաւ ու հարիւր հազարաւոր մարդոց

կեանքը խլեց, մինչդեռ բենիսիլիւմը՝ մահ-
ուան դէմ գործածուող ամենահատու-
ղէնքն է, միլիոնաւոր մարդկային էակնե-
րու փրկիչն ու օրհնութիւնն է:

Այդ օրհնութեան մաս կը կաղմեն նաեւ
սթրեթթոմիսիւնը, քլոռոմիսեթիւնը, օռէո-
միսիւնը, որոնք լոյս աշխարհ եկան բենի-
սիլիւմի ճամբով՝ սուկերու աշխարհէն:

Ասոնց դիւտը կատարուած օրէն սկսեալ,
աշխարհիս ամէն կողմէն, առանց կրօնքի
եւ ազգային խտրութեան, ամէն օր եւ իւ-
րաքանչիւր վայրկեանին, բիւրաւոր մար-
դոց բերնէն երախտիքի խօսքեր կը լսուին՝
ուղղուած Պրոֆ. Ֆլեմինկի, եւ աղօթքներ
կը բարձրանան դէպի Անոր՝ որ արարիչն
է ամէն տեսակ բարիքներու:

Տոքթ. ՊԵՏՐՈՍ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՄԻ ԳՐԵՔ... ԱՅԼ ԳՐԵՑԷՔ

Հայ լեզուի մաքրութեան եւ զարգացման հարցը
միշտ մեր սրտին մօտիկ եղած է: «Քաղաքացի»
ստիթ չէ փախցուցած իր ձայնը լսեցնելու՝ երբ
հարկն ստիպած է:

Այս տեսակէտով երկար տարիներ է որ «Յա-
ռաջ» շարունակ կը հսկէ արթուն պահակի մը
պէս: «Յուսարեք», «Մասիս», «Պայքար» եւ վեր-
ջերս նաեւ «Նայիրի» զովելի նախանձայնու-
թեամբ նոյն դասը կը հետապնդեն:

Մէկ ըլլալով ու նուիրական ամէնուս նպատա-
կը, վստահ ենք թէ անկեղծ եւ սերտ պիտի ըլլայ
նաեւ մեր գործակցութիւնը՝ ստիկանական այն-
պիսի ցանց մը կաղմելու որ լեզուի սահմանները
շարունակ հսկողութեան տակ մնան, եւ ամէն
յանդուղն բոնարարող իր դասն ու պատիժը գտնէ:

Հարկ չկայ անշուշտ յայտարարելու թէ պատ-
րաստ ենք քննութեան եւ ուսումնասիրութեան են-
թարկելու մեզի ուղղուած լեզուական ամէն հարց
կամ առաջարկ, ու միանգամայն պատրաստ ենք

լսելու արդար դիտողութիւններ եւ իմաստուն
թելադրութիւններ:

Եւ իսկոյն փութանք ահագանդի մը ձայնին:
«Նոր Լուր»ն է որ Կ. Պոլսէն կը պատգամէ զերանի
չափ տառերու արձանագրութեամբ մը իր 25 նո-
յեմբերի թիւով. (1952, թ. 811):

ՄԻ ԳՐԵՔ ԿԸ ՍԿՍԻ, ԿԸ ԶԳԱՅ, ԱՅԼ ԳՐԵՑԷՔ ԿՍԿՍԻ, ԿՍԶԳԱՅ

Եւ հաճեցէք լսել ծածկանուն ազգարարին զօ-
րաւոր փաստը՝ ի պաշտպանութիւն իր տեսակէ-
տին,

«Վերջերս Ֆրանսահայ օրաթերթի մը մէջ լոյս
տեսած մեր մէկ գրութեան մէջ զարմանքով տե-
սանք թէ, ձեռագրին մէջ գտնուող բոլոր «կ'սկսի,
կ'ստանայ, կ'զրազի, կ'զգայ» եւ այլ ձեւերը վե-
րածուեր են «կը սկսի, կը զրազի» եւայլնի:

Այս սխալը շատերուն կողմէ գործուելուն հա-

